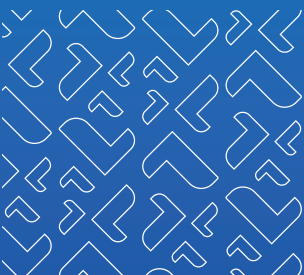

Edukacyjno-zawodowy
NIEZBĘDNIK
dla rodzica gimnazjalisty

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W LUBLINIE

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Opracowanie
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Polityki Rynku Pracy

Edukacyjno-zawodowy
NIEZBĘDNIK
dla rodzica gimnazjalisty

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie
Publikacja elektroniczna: www.wup.lublin.pl
Przedruk części lub całości wyłącznie z podaniem źródła

Opracowanie

Beata Bojarczuk Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie

Agnieszka Sobolewska Ochotnicze Hufce Pracy

Magdalena Wójcik Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Mirosław Górczyński Lubelskie Centrum Edukacji Zawodowej
im. K.K. Baczyńskiego w Lublinie

Skład, łamanie, druk i oprawa

Multigraf, ul. Bielicka 76C

85-135 Bydgoszcz

tel./fax: 52 340 41 37

e-mail: biuro@multigrafdruk.pl

www.multigrafdruk.pl

wydawnictwo bezpłatne

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wydział Polityki Rynku Pracy

ul. Obywatelska 4

20-092 Lublin

sekretariat@wup.lublin.pl

www.wup.lublin.pl

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W LUBLINIE

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Publikacja niniejsza została przygotowana przez doświadczonych doradców zawodowych z Lubelskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy w Lublinie, Lubelskiego Centrum Edukacji Zawodowej im. K.K. Baczyńskiego w Lublinie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie,

w ramach

Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji znaczenia doradztwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych

Dlaczego powołaliśmy do życia partnerstwo lokalne?

Potencjał jaki drzemie w młodych mieszkańcach naszego województwa pragniemy ukierunkować na sukces zawodowy, który w przyszłości przełoży się na poprawę sytuacji na rynku pracy.

Dostrzegając potrzebę wsparcia ludzi młodych – uczniów gimnazjów, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie organizuje pilotażowy projekt w dwóch powiatach województwa lubelskiego. Celem partnerstwa jest m.in. ujednoczenie usług i promocja poradnictwa zawodowego. Wypracowany Standard prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego będzie podstawą podjęcia działań na rzecz poprawy jakości usługi doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych naszego województwa.

P
L

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
**PARTNERSTWO
LOKALNE**

Szanowni Rodzice,

Pragnieniem naszym jest, abyście traktowali nasz *Edukacyjno-zawodowy niezbędnik dla rodzica gimnazjalisty* jako przewodnik po świecie rynku pracy. Znajdziecie tu informacje, wskazówki i praktyczne porady na temat wspierania młodego człowieka w procesie rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Ważne jest abyście Państwo zastanowili się nad predyspozycjami swojego dziecka, pomogli określić lub nawet odnaleźć jego atuty, umiejętności i zainteresowania, które pomogą wybrać profil szkoły... i przyszyły zawód! Temu służy rozdział Samopoznanie: młody człowiek posiada cechy i zdolności, które jednak zarówno on, jak i jego rodzice muszą sobie uświadomić i odkryć. Najlepiej jeśli proces ten odbywa się z pomocą *doradcy zawodowego*. Przekonawszy się o własnej sile, młody człowiek z większą pewnością siebie wkroczy w trudny świat pracy i obowiązków.

W ostatniej klasie szkoły gimnazjalnej zastanawiamy się jak pomóc naszemu dziecku, by wybrało słuszną i właściwą ścieżkę edukacji. O szczegółach zmian jakie zaszły w systemie edukacji przeczytacie Państwo w rozdziale poświęconym ofercie edukacyjnej na poziomie ponadgimnazjalnym oraz zmianom w systemie kształcenia zawodowego. Znajdują się tam informacje dotyczące egzaminów i dokumentów potwierdzających kwalifikacje w odniesieniu do każdego rodzaju szkoły ponadgimnazjalnej.

Czym kierujemy się przy wyborze szkoły? Zastanówcie się razem z dzieckiem, która szkoła będzie najodpowiedniejsza? Czy tylko ta, która jest blisko domu? Czy może zdobędziecie się na pewne poświęcenia, po to, żeby idealnie dopasować ścieżkę edukacji do predyspozycji Waszego dziecka?

Chcemy także przybliżyć Wam informacje o zawodach oraz o lokalnym rynku pracy. Absolwent gimnazjum, następnie liceum lub szkoły zawodowej i uczelni wyższej nie będzie zagubiony w chwili kiedy zdecyduje się podjąć zatrudnienie jeśli będzie miał solidną wiedzę i umiejętności poruszania się po rynku pracy.

Pamiętajcie proszę, że nie jesteście sami! *Doradcy zawodowi* są po to by odpowiedzieć na pytania i pomóc przejść trudne i ważne chwile wyboru ścieżki edukacji i przyszłego zawodu.

Powodzenia!

Spis treści

1. Samopoznanie	7
1.1 Doradca zawodowy	
1.2 Poznać siebie?	
2. System oświaty	19
2.1 Jakie możliwości stwarza wybór każdej ze szkół?	
3. Rynek pracy	25
3.1 Analiza rynku pracy	
3.2 W jakich zawodach poszukiwani są pracownicy?	
3.3 Jak dużo miejsc pracy w tych zawodach oferują pracodawcy?	
3.4 Jakie wymagania stawiają pracodawcy kandydatom do pracy?	
3.5 Jaki sektor gospodarki rozwija się, a na jakim jest stagnacja bądź spadek?	
3.6 Jaka jest stopa lokalnego bezrobocia?	
4. Notatki	35

1 Samopoznanie

... czyli jak wspierać dziecko
w procesie rozwoju zawodowego?

1.1 Doradca zawodowy

Jako świadomy Rodzic z pewnością dobrze wiesz, jak ważna jest Twoja rola w planowaniu ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowego Twojego Dziecka. Zapewne też zdajesz sobie sprawę, że profesjonalna pomoc i wsparcie udzielane w tym zakresie młodym ludziom, na każdym etapie ich rozwoju, ma ogromne znaczenie.

Zastanawiasz się, kim zostanie Twoje Dziecko, gdy dorośnie. Jaką szkołę skończy, jaki zawód wybierze, czy znajdzie sobie dobrą i satysfakcjonującą pracę. Jako mądry Rodzic, który zna swoje Dziecko i chce dla niego jak najlepiej, intuicyjnie czujesz, w jaki sposób najlepiej do niego dotrzeć, jak najskuteczniej wspierać.

Rodzic może pomóc dziecku w rozpoznawaniu własnych talentów, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań, natomiast **doradca zawodowy** wskaże jego predyspozycje zawodowe, rozpozna cele życiowe i zawodowe, posiadane możliwości i ograniczenia, mocne i słabe strony. Odpowiedzi na proste pytania pozwolą profesjonalście wskazać kierunek rozwoju dziecka, zgodny z jego cechami i zdolnościami.

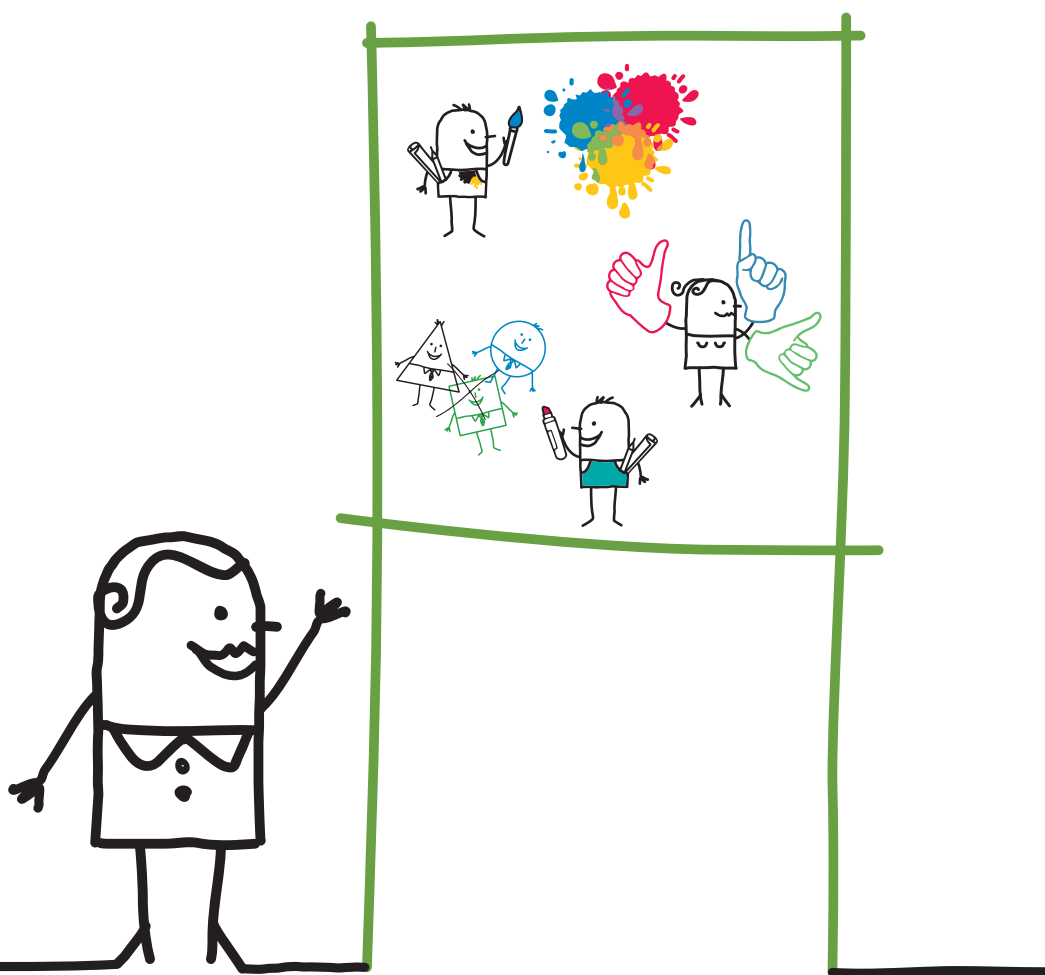
Doradca zawodowy wskaże czynniki wewnętrzne związane z konkretną osobą, tym jacy jesteśmy, jakie posiadamy cechy, które mają wpływ na to jaki zawód powinniśmy wykonywać.

Najważniejsze z nich to:

- temperament,
- cechy osobowości i charakteru,
- zainteresowania,
- umiejętności i uzdolnienia.

Wspierając Twoje Dziecko w wyborach edukacyjno-zawodowych, jako Rodzic, powinieneś pamiętać o roli **doradcy zawodowego**, który:

- pomoże przeanalizować, określić i realistycznie ocenić posiadane talenty, uzdolnienia, zainteresowania i predyspozycje zawodowe, zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy,
- pokaże wymagania dotyczące wykonywania zawodu (w tym zdrowotne),
- zapozna ucznia z ofertą edukacyjną.

1.2. Poznać siebie?

Planowanie przyszłości powinno rozpoczynać się od powyższego pytania. Z pozoru wydaje się, że znamy siebie lepiej niż kogokolwiek innego, ale jeśli zastanowimy się głębiej może się okazać, że nie jest to takie oczywiste i proste. Poniżej przedstawiamy wskazówki i informacje na temat samooceny.

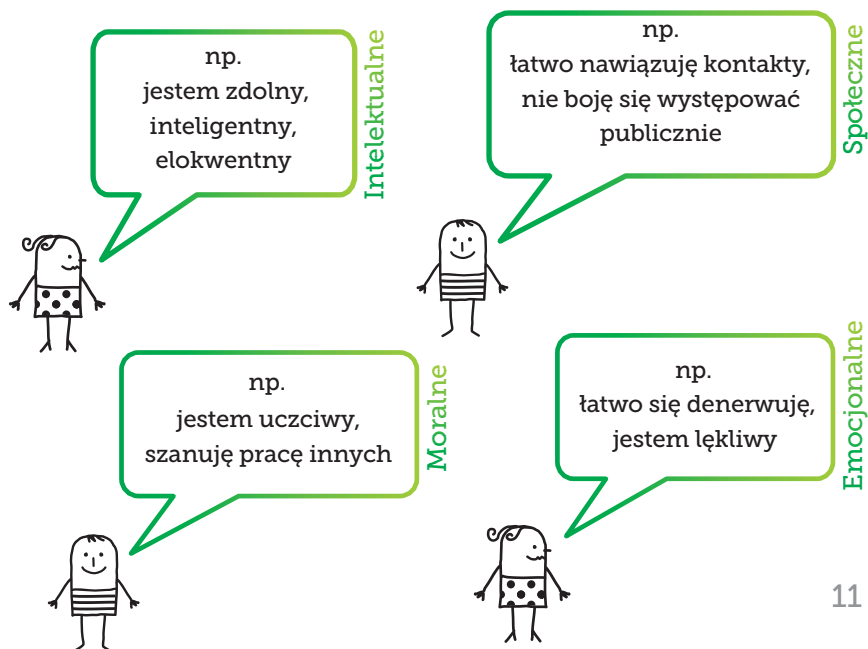
Samoocena to odkrywanie własnej osobowości poprzez analizę indywidualnych cech, warunkujących nasz styl działania, myślenia i reagowania na otoczenie.

Samoocena pozwala na określenie swoich:

- cech osobowości i temperamentu,
- zainteresowań,
- uzdolnień i umiejętności.

OSOBOWOŚĆ

Opisywanie swojej osoby za pomocą cech pozwala na podkreślenie tego co w nas najważniejsze, tego co jest charakterystyczne dla naszej osobowości. Najczęściej gdy opisujemy siebie lub innych, mówimy o cechach psychicznych, które możemy podzielić na 4 kategorie.

TEMPERAMENT

Temperament to ogół biologicznych i psychicznych czynników współtworzących osobowość, określających formalne cechy zachowania, takie jak siła czy dynamika reagowania.

Temperament przejawia się we wszystkich czynnościach człowieka niezależnie od ich rodzaju, treści i ukierunkowania.

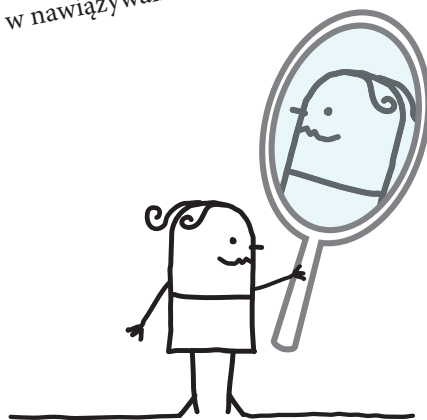
Dwa tysiące lat temu ojciec medycyny Hipokrates podzielił ludzi na cztery typy temperamentalne. Dzięki nim uzyskasz przydatną wskazówkę, nie tylko przy podejmowaniu decyzji o kierunku dalszej nauki ale także zrozumiesz dlaczego Twoje dziecko, w niektórych sytuacjach zachowuje się tak a nie inaczej.

Sangwinik

- dar przyciągania do siebie ludzi,
- gadatliwy, narrator, dusza towarzystwa,
- ma poczucie humoru, wesoły i spontaniczny,
- pamięć do kolorów,
- ciekawy wszystkiego wokół siebie,
- urodzony aktor ,
- prostoduszny,
- żyje dniem dzisiejszym,
- zmienność usposobienia,
- szczerłość serca,
- ciągle jak dziecko.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:

aktora, przedstawiciela handlowego, sprzedawcy, specjalisty ds. marketingu oraz wszystkich tych, w których wymagana jest łatwość w nawiązywaniu kontaktu z innymi.

Melancholik

- skłonny do rozmyślań,
- analityczny,
- poważny i zdeterminowany,
- ma zadatki na geniusza,
- utalentowany i twórczy,
- muzykalny, przejawia zdolności artystyczne,
- filozofujący i poetyczny,
- wyczulony na piękno,
- wrażliwy na potrzeby innych,
- skłonny do poświęceń,
- sumienny,
- idealista.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach: księgowego, naukowca, analityka oraz wszystkich tych, które wymagają umiejętności analitycznego myślenia, systematyczności, uporządkowania i cierpliwości.

Choleryk

- urodzony przywódca,
- dynamiczny i aktywny,
- nieodparta potrzeba zmian,
- musi korygować błędy,
- silna wola i zdecydowanie,
- nie ulega wzruszeniom,
- trudno go zniechęcić,
- niezależny i samowystarczalny,
- wzbudza zaufanie,
- wszystkim pokieruje.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach: kierowniczych, menedżerskich, związanych z realizacją wyzwań np.: walka z konkurencją, zdobywanie nowego rynku klientów oraz wszędzie tam gdzie wymagana jest umiejętność szybkiego podejmowania decyzji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

Flegmatyk

- powściągliwy,
- niewymagający i beztroski,
- spokojny, chłodny, opanowany,
- cierpliwy, zrównoważony,
- cichy, a przy tym dowcipny,
- życzliwy i uprzejmy,
- emocje skrywa głęboko,
- pogodzony z życiem,
- uniwersalny.

Najlepiej sprawdzi się na stanowiskach:
nauczyciela, dyplomaty, mediatora, sędziego, pielęgniarza, kierownika ustabilizowanego zespołu oraz wszędzie tam gdzie wymagany jest spokój, opanowanie i umiejętność rozwiązywania konfliktów.

ZAINTERESOWANIA

Czym są zainteresowania? Są to skłonności do zajmowania się określonymi przedmiotami, czynnościami. Wszystko to, co lubimy robić w czasie wolnym. Pojawiają się w wieku 11–12 lat.

Określenie zainteresowań jest bardzo ważne. Jeżeli dziecko wie co lubi robić, łatwiej będzie mu podjąć właściwą decyzję przy wyborze zawodu. Będzie wiązało się to również z późniejszą satysfakcją podczas jego wykonywania.

Pomóż dziecku by podążało za głosem swoich zainteresowań i fascynacji. Gdy dziecko ma sprezyzowane plany i wie jaki zawód byłby dla Niego interesujący, musi poznać go „od podszewki”. Nie powinien kierować się jedynie wyidealizowanym jego obrazem. **Byłoby idealnie gdyby istniała możliwość wcześniejszej rozmowy z ludźmi, którzy już pracują w danej profesji.** To najbardziej właściwy sposób ku temu, by młody człowiek upewnił się czy wybrany przez niego zawód jest zbieżny z Jego wyobrażeniami.

Podczas rozmowy można zapytać:

- *Co Pani/Panu najbardziej podoba się w tej pracy?*
- *Co podoba się najmniej?*
- *Czego musiała/musiał się Pani/Pan nauczyć?*

Zainteresowania powinny pełnić szczególną rolę przy wyborze kierunku kształcenia. To one sprawiają łatwiejsze i szybsze wykonywanie zadań, które są dla nas ciekawe (np. pomyśl, ile czasu zajmuje Twojemu dziecku nauczenie się wiersza, który wydaje się nudny, podczas gdy teksty piosenek śpiewanych przez jego ulubiony zespół zapamiętuje błyskawicznie). Jako rodzic powinieneś wziąć pod uwagę, to czym interesuje się dziecko i co lubi robić. Dzięki temu będzie dużo szybciej i efektywniej się uczyć, zapamięta więcej informacji i umiejętnie je wykorzysta. Jeśli nie ma konkretnych zainteresowań, zastanów się, które przedmioty w szkole najbardziej lubi – to bardzo dobra wskazówka przy wyborze kierunku dalszej edukacji.

Poniżej przedstawiamy podział zainteresowań, którego głównym kryterium jest specyfika czynności przejawianych w ramach zainteresowań.

Techniczne – pojawiają się podczas wykonywania takich prac, jak: proste naprawy sprzętu RTV i AGD, majsterkowanie i naprawianie instalacji urządzeń mechanicznych, samodzielny wytwarzaniu różnych przedmiotów i prototypów, umiejętność czytania planów i rysunków technicznych, znajomość zasad działania urządzeń technicznych.

Urzędnicze – przejawiają się w chętnym wykonywaniu typowych czynności biurowych, takich jak prowadzenie korespondencji, wypełnianie różnego typu formularzy; towarzyszy im umiejętność obsługi komputera w zakresie edytorów tekstu, umiejętność obsługi urządzeń biurowych oraz posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu księgowości.

Naukowe – przejawiają się w czytaniu naukowych i popularnonaukowych publikacji, autodokształcania się w wybranych dziedzinach nauki, umiejętność stosowania różnych praw i zasad z zakresu wiedzy naukowej, np. fizyki, chemii w życiu codziennym.

Artystyczne – przejawiają się w uprawianiu form artystycznych lub wzbogacaniu wiedzy na ich temat, np. rzeźbienie, malowanie, taniec, śpiew, gra na instrumencie, fotografowanie, pisanie poezji, powieści, zainteresowanie teatrem, tworzenie projektów, wizualizacji, szycie ubrań.

Społeczne – przejawiają się w czytaniu publikacji o tematyce socjologicznej, psychologicznej, pedagogicznej, z zakresu stosunków międzyludzkich, podejmowaniu prac w organizacjach charytatywnych, opiekowaniu się ludźmi; zainteresowaniom towarzyszy umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych, prowadzenia dyskusji, wyjaśniania różnego rodzaju problemów społecznych, umiejętność organizowania zajęć i imprez okolicznościowych.

Menedżerskie – przejawiają się w zakresie poszerzania swojej wiedzy w zakresie ekonomii, handlu i biznesu, już w trakcie nauki potrafią znaleźć sposób na zarobienie pieniędzy na swoje wydatki; towarzyszy im umiejętność radzenia sobie z innymi ludźmi, wpływania na zdanie i opinie innych przy równoczesnej niezależności własnego zdania; łączą się ze zdolnościami kierowniczymi i organizacyjnymi, łatwością wypowiedzania się, skłonnością do działań ryzykownych, energią działania, pewnością siebie i optymizmem.

UZDOLNIENIA

Zdolności – naturalne i wyuczone umiejętności wykonywania pewnych zadań. Każdy z nas posiada uzdolnienia, które odpowiadają konkretnym zawodom. Rozbieżności między zdolnościami a wymaganiami konkretnego zawodu utrudniają pracę, np. trudno wyobrazić sobie muzyka bez uzdolnień muzycznych.

Jakie zdolności powinien posiadać np. ekonomista?

- zdolności rachunkowe – umiejętność szybkiego i prawidłowego wykonywania działań arytmetycznych
- zdolności myślenia analitycznego
- planowania
- wnioskowania

Jeśli Twoje dziecko lubi coś robić, to ma dużą szansę, że będzie to robił dobrze z naturalną łatwością.

Zdolności są względnie stałymi cechami, dzięki którym bez trudu i chętnie wykonujesz określone zadania.

Jeśli trudno ocenić ci zdolności dziecka, możesz przeanalizować poniższe wskazówki i na ich podstawie dokonać oceny.

Wyobraźnia przestrzenna – dobrze porusza się nawet w nieznanym terenie, nie gubi się w nowych miejscach, dobrze posługuje się mapą, a rysunek techniczny nie sprawia mu żadnych problemów.

Zdolności analityczne – liczy bardzo szybko, zawsze wie ile reszty powinien otrzymać w sklepie, często zastanawia się nad przyczynami różnych zjawisk, analizuje wpływy tych zjawisk i wyciąga z nich wnioski.

Sprawność językowa – lubi pisać wypracowania, potrafi płynnie i ciekawie opowiadać, chętnie czyta książki i czasopisma.

Zdolności artystyczne – lubi rysować i malować, pisze teksty piosenek i chętnie śpiewa, potrafi wymyślić nowe zastosowanie dla codziennych przedmiotów, pisze wiersze i opowiadania.

Sprawność fizyczna – ma sporo energii, dużo czasu poświęca na sport, specjalizuje się w określonej dziedzinie lub interesują go różne dyscypliny, ma dużą wytrzymałość fizyczną.

UMIEJĘTNOŚCI

Umiejętności w odróżnieniu od zdolności mogą się zmieniać i można je zdobyć poprzez naukę i dalej rozwijać, doskonalić. Umiejętności to nic innego jak praktyczne wykorzystanie wiedzy, którą zdobywa się w trakcie nauki (np. obsługa komputera, prowadzenie samochodu, gotowanie, uprawa roślin, posługiwanie się językami obcymi i wiele innych).

KIM JEST MOJE DZIECKO?

Zainteresowania, umiejętności i uzdolnienia mojego dziecka

Zainteresowania

(krótki opis) _____

Umiejętności i uzdolnienia

(krótki opis) _____

Co lubi i umie robić moje dziecko?

(krótki opis) _____

Co lubi lecz nie umie robić moje dziecko?

(krótki opis) _____

Czego na pewno dziecko nie lubi robić?

(krótki opis) _____

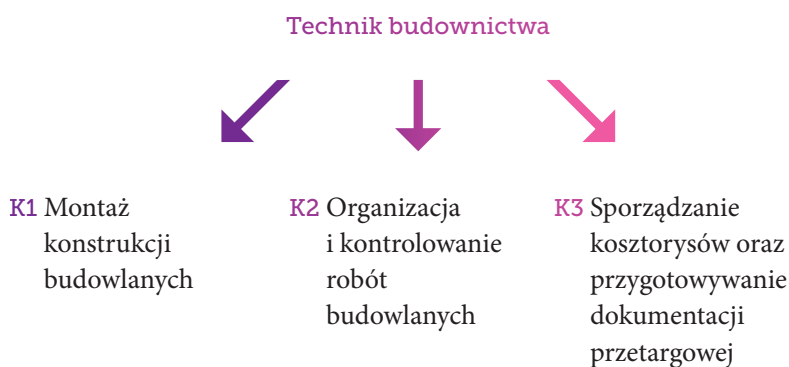
2 System oświaty

PO ZAKOŃCZENIU SZKOŁY GIMNAZJALNEJ TWOJE DZIECKO MA DO WYBORU 3 RODZAJE SZKÓŁ:

- 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa
- 4-letnie technikum
- 3-letnie liceum ogólnokształcące

Ważną dla rodzica i ucznia informacją jest, iż nastąpił **podział zawodów na kwalifikacje**. W zależności od zawodu, liczba kwalifikacji jest różna – wyodrębniono jedną, dwie lub trzy kwalifikacje. Nowością stanowi fakt, iż każda z kwalifikacji potwierdzona będzie oddzielnym egzaminem, o czym piszemy w podrozdziale poświęconym nauce w szkołach zawodowych i technikumach.

Przykładowy podział na kwalifikacje:

2.1 Jakie możliwości stwarza wybór każdej ze szkół?

NAUKA W SZKOŁACH ZAWODOWYCH I TECHNIKUM

Uczeń, który decyduje się na naukę w **zasadniczej szkole zawodowej** lub **technikum**, po ich ukończeniu, zdobędzie dokumenty potwierdzające kwalifikacje w zawodzie.

Egzamin zawodowy organizowany jest przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną. Składa się z części pisemnej i praktycznej, a przeprowadzany jest dla każdej kwalifikacji odrębnie.

Część pisemna to trwający 60 minut test, gdzie do rozwiązania jest 40 zadań wielokrotnego wyboru.

Natomiast w części praktycznej uczeń ma do wykonania jedno z zadań, w określonym czasie 120–240 minut.

Do egzaminu przystąpić mogą uczniowie opisywanych szkół w trakcie nauki, ale także absolwenci – w systemie eksternistycznym.

Wynik egzaminu nie ma wpływu na dalszą naukę w szkole i promocję do następnej klasy. Uczeń może go zdawać w następnym możliwym terminie, jeśli jednak podejdzie do egzaminu w systemie eksternistycznym będzie musiał za niego zapłacić.

Jakie dokumenty uzyska uczeń, który sfinalizuje naukę w szkole zawodowej lub technikum?

- Świadectwo ukończenia szkoły,
- Świadectwo potwierdzające nabycie konkretnych kwalifikacji,

lub

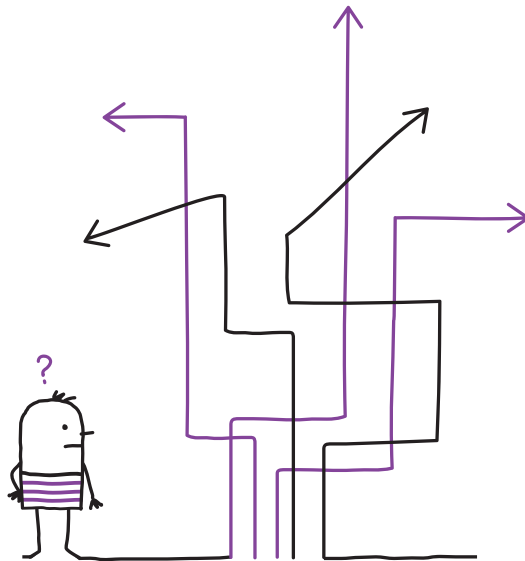
- Dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie – jeśli zda egzaminy potwierdzające nabycie umiejętności w każdej z kwalifikacji przypisanej do zawodu.

Uczeń, który z różnych powodów nie ukończy szkoły może zdobyć zawód i wykształcenie poprzez:

- ukończenie kursu kwalifikacyjnego, po którym zdaje egzamin na takich samych zasadach jak uczeń zasadniczej szkoły zawodowej czy technikum, z zastrzeżeniem, że musi mieć ukończony 18 rok życia,
- ukończenie szkoły ogólnokształcącej dla dorosłych (jeżeli uczeń pragnie zdobyć wykształcenie średnie).

Uwaga! Nie funkcjonują już technika uzupełniające: uczeń szkoły zawodowej może zdobyć wykształcenie średnie poprzez ukończenie 3-letniego liceum ogólnokształcącego dla dorosłych (naukę rozpoczyna od klasy drugiej, pierwsza zostaje zaliczona na podstawie świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej).

Istnieje też możliwość kontynuacji nauki w ramach jednostek Ochotniczych Hufców Pracy w zasadniczej szkole zawodowej lub rzemieślniczej nauce zawodu. Naukę w tych jednostkach może pobierać młody człowiek, który w dniu rozpoczęcia zajęć dydaktycznych ukończył 15 lat, a nie ukończył 18. Uczniowie Ośrodka Szkolenia i Wychowania mają możliwość nieodpłatnego zakwaterowania w internacie. Po szczegółowe informacje odsyłamy na stronę www.lubelska.ohp.pl.

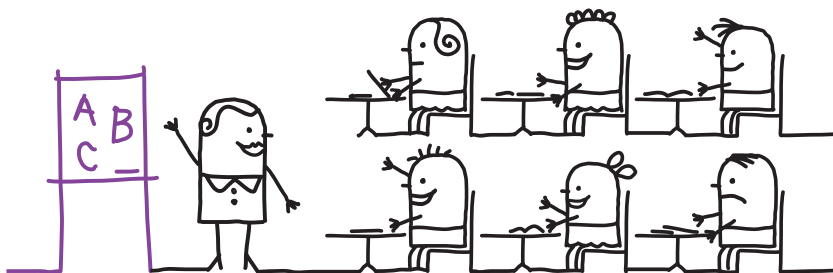
NAUKA W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

Liceum ogólnokształcące stawia przed uczniem konieczność wyboru profilu klasy, a tym samym, przedmiotów, które będzie realizował w zakresie rozszerzonym od klasy drugiej. Klasa pierwsza zakłada realizację tej samej podstawy programowej w zakresie podstawowym i taką samą ilość godzin poszczególnych przedmiotów.

Po pierwszej klasie uczeń ma możliwość przeniesienia się do klasy o innym, niż pierwotnie wybrał, profilu. Po klasie drugiej, o ile zmieni zdanie co do wybranego profilu, zobowiązany będzie zdać egzaminy klasyfikacyjne z przedmiotów, które są rozszerzone w klasie, do której zamierza się przenieść. Od klasy drugiej następują zmiany w treściach kształcenia, zgodne z profilem klasy, ponadto, pojawiają się przedmioty w zakresie rozszerzonym (przygotowują ucznia do zdania egzaminu maturalnego) oraz przedmioty tzw. uzupełniające.

Dla każdej klasy obowiązkowe przedmioty to:

- język polski,
- dwa języki obce,
- matematyka,
- wychowanie fizyczne
- godzina wychowawcza.

3 Rynek pracy

3.1 Analiza rynku pracy

Analizując rynek pracy, nie tylko naszego kraju, ale i całej Europy, możemy dojść do wniosku, iż jedną z jego głównych cech jest nieprzewidywalność. Dlatego przy wyborze zawodu ważne jest śledzenie dokonujących się na nim zmian. Młodzież powinna starannie planować proces wyboru szkoły i rzetelnie przygotować się do podjęcia jednej z najważniejszych decyzji w swoim życiu. Nie będzie to możliwe bez zgromadzenia niezbędnych informacji dotyczących zawodów i rynku pracy.

Młody człowiek, który kończy gimnazjum powinien z łatwością odpowiedzieć na pytania „Jaki jestem, co lubię, czego wolę unikać oraz czego szukam?”. **Wiedzę o sobie samym musi skonfrontować z możliwościami, jakie daje mu rynek pracy.**

Taka analiza powinna nieść odpowiedź na konkretne potrzeby danej osoby, a przede wszystkim dać możliwość oceny indywidualnych szans na znalezienie pracy w przyszłości. Poświęcając temu więcej czasu będzie pewny, iż dokonał trafnego wyboru. Może zdarzyć się również, że nie od razu trafi właściwie, ale w trakcie drogi zawodowej zawsze znajdzie się czas na poprawki. Warto też sobie uświadomić, że nie należy iść do szkoły tylko po to, żeby zdobyć dyplom, który zagwarantuje pracę, gdyż żaden jej nie zagwarantuje. Zbyt szybkie zmiany na rynku pracy wymuszają na nas konieczność śledzenia trendów. W związku z tym, przy wyborze zawodu, uwaga powinna być skupiona na kompetencjach jakie posiadamy lub jakie jesteśmy w stanie zdobyć w trakcie nauki.

INFORMACJE KONIECZNE DO ANALIZY

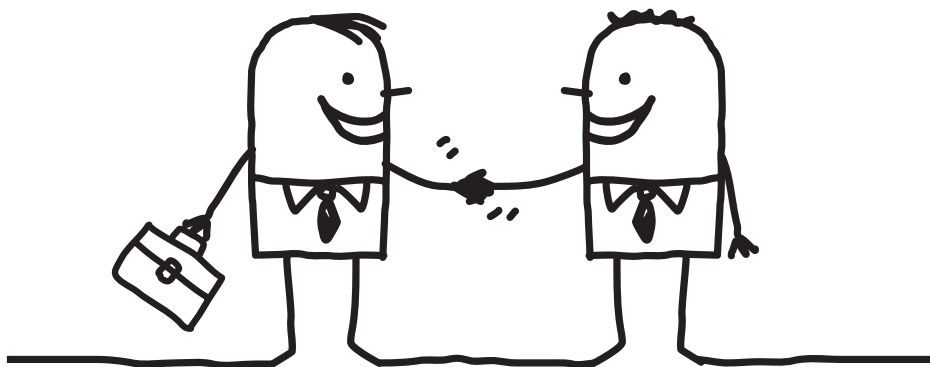
W jakich zawodach poszukiwani są pracownicy?

Jak dużo miejsc pracy w tych zawodach oferują pracodawcy?

Jakie wymagania stawiają pracodawcy kandydatom do pracy?

Jaki sektor gospodarki rozwija się, a na jakim jest stagnacja bądź spadek?

Jaka jest stopa bezrobocia?

3.2 W jakich zawodach poszukiwani są pracownicy?

W badaniach Lubelskiego Obserwatorium Rynku Pracy szczególną uwagę zwrócono na **pięć grup zawodów, w których poszukiwani są pracownicy**:

- Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni,
- Lekarze,
- Analitycy systemowi i programiści,
- Inżynierowie (z wyłączeniem elektrotechnologii),
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie i budownictwie.

Z drugiej strony badania LORP zwracają uwagę na **pięć grup zawodów nadwyżkowych**, czyli takich, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest mniejsze. Są to:

- pracownicy sprzedaży w sklepach,
- pracownicy obsługi biurowej,
- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego),
- inni specjaliści nauczania i wychowania,
- specjaliści dziedzin społecznych i religii.

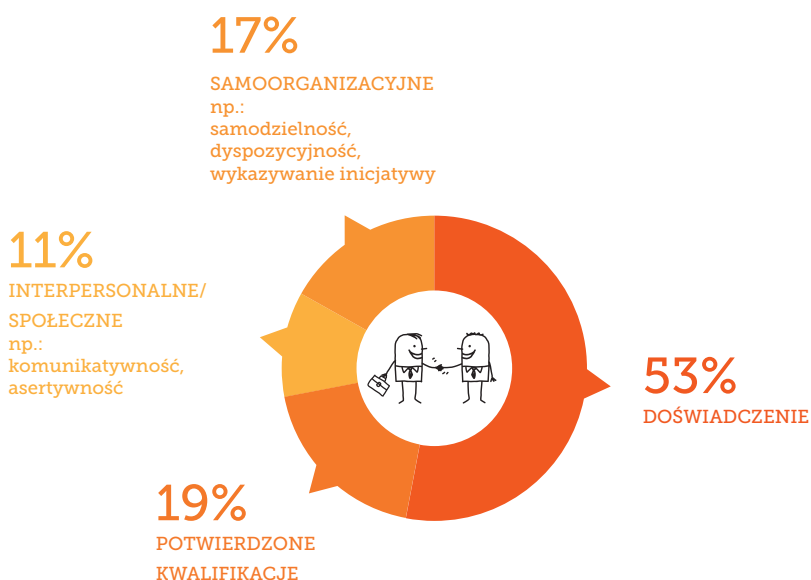
3.3 Jak dużo miejsc pracy w tych zawodach oferują pracodawcy?

Jak donoszą wyniki badań LORP, znacząca część rekrutacji na nowe stanowiska pracy nie jest w żaden sposób odnotowywana i odbywa się kanałami nieformalnymi.

W „Monitoringu ofert pracy w województwie lubelskim” za I–II kwartał 2012 roku, spośród wszystkich pojawiających się ofert pracy w województwie lubelskim, 197 to oferty pracy dla średniej grupy zawodów robotnika budowlanego oraz 63 oferty pracy dla średniej grupy zawodów robotnika pomocniczego w górnictwie i w budownictwie.

Zawody lekarza i inżyniera są natomiast w grupie najczęściej wskazywanych zawodów, na które prowadzona była rekrutacja, przez pracodawców zatrudniających 10 i więcej osób. Zawód lekarza jest zawodem deficytowym nie tylko w Polsce, krajach Unii Europejskiej, ale i na całym świecie.

3.4 Jakie wymagania stawiają pracodawcy kandydatom do pracy?

3.5 Jaki sektor gospodarki rozwija się, a na jakim jest stagnacja bądź spadek?

System edukacji stara się nadążyć za zmieniającymi się potrzebami rynku pracy, jednak nie jest to proste zadanie. Wprowadzane są nowe technologie, kolejne miejsca pracy z tym związane wymagają nowych lub chociażby uaktualnionych kwalifikacji.

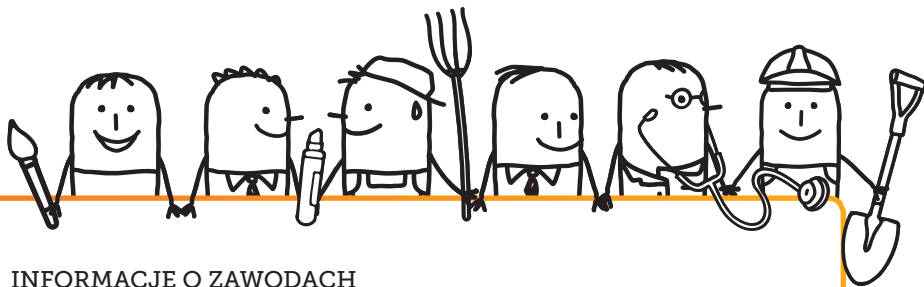
Dla osoby stojącej dopiero przed wyborem zawodu, a w późniejszym czasie poszukującej pracy niezwykle ważne jest posiadanie wiedzy o nowych możliwościach zatrudnienia w zawodach, które pojawiły się w ostatnich latach. Można tu wyróżnić m.in.: Baristę, Brokera edukacyjnego, Fundraiser, Groomera, Hipoterapeutę, Taksatora, Testera gier, Trendsettera czy Zoopsychologa.

O tych i wielu innych zawodach oraz trendach na rynku pracy można przeczytać na internetowej stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie: www.wup.lublin.pl w zakładce [poradnictwo-informacja zawodowa](#).

3.6 Jaka jest stopa lokalnego bezrobocia?

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w ostatnim dniu listopada 2013 roku na poziomie województwa stanowili **14,0%** w liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik krajowy natomiast wynosił w tym czasie 13,2% (powiat lubelski – 12,7%, powiat rycki – 14,5%).

Szczegółowe informacje dotyczące współczesnego rynku pracy oraz zmian, jakie się na nim dokonują i jaki mają wpływ na przyszłość znajdziecie Państwo na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie: www.wup.lublin.pl w zakładce statystyka oraz w zakładce [Lubelskiego Obserwatorium Rynku Pracy](#).

INFORMACJE O ZAWODACH

Gdzie mogę zdobyć szczegółowe informacje o zawodzie:

(od kogo, gdzie, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Rozmowę z przedstawicielami zawodu wykonam:

(z kim, gdzie, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Gdzie mógłbym poznać dokładniej interesujący mnie zawód

(praktyka, staż, wolontariat, kiedy?):

1. _____
2. _____
3. _____

Przyszłość tego zawodu (jego perspektywy) to głównie:

1. _____
2. _____
3. _____

Czy można w tym zawodzie pracować na własny rachunek?

(jeśli tak to opisz w jaki sposób?):

Pomocą, w dokonaniu wyboru ścieżki zawodowej, służy publikacja Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej: „Przewodnik po zawodach”.

Przewodnik zawiera informacje o 193 zawodach!!!!

Zawody pogrupowane są według poszczególnych specjalizacji, w czytelny sposób przekazują informacje o warunkach pracy, wymaganych umiejętnościach oraz ścieżce edukacyjnej i zawodowej, związanej z każdym z opisanych zawodów. Warto poświęcić chwilę na zapoznanie się ze szczegółowymi, ciekawymi informacjami na temat zawodów, zwłaszcza, że podane są w bardzo przystępny (interesujący dla młodego odbiorcy) sposób.

Każdy zawód opisany jest na osobnej **karcie zawodu** a samo ułożenie opisu dodatkowo ułatwia poruszanie się po Przewodniku gdyż każdy zawód ma tą samą strukturę. Opisy zawierają to, co Twoje dziecko będzie robić, pracując w danym zawodzie, to, czego oczekują pracodawcy, to, czego musi się nauczyć.

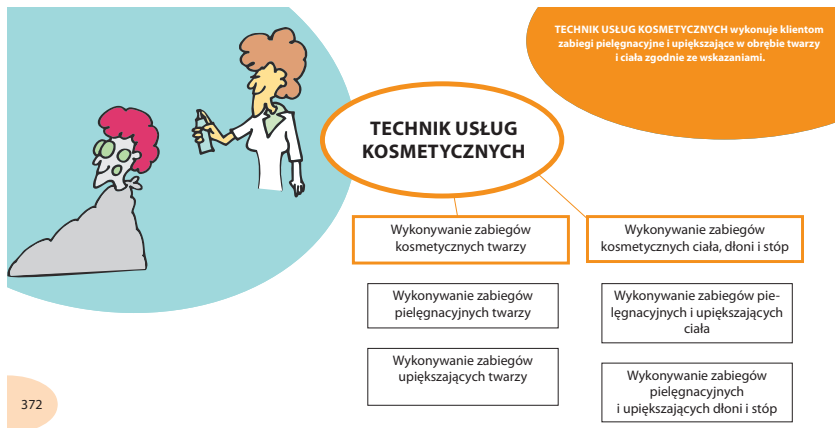
INFORMACJE O ZAWODACH:

- „Przewodnik po zawodach” dostępny pod adresem:
www.koweziu.edu.pl/index2.php?id=strefa_ucznia_zawod
- baza zawodów umieszczona na stronie Centrum Informacyjno-Konsultacyjnego Zielonej Linii:
www.zielonalinia.gov.pl/Baza-zawodow-2071
- filmy prezentujące określone zawody :
www.youtube.com/user/koweziu

INFORMACJE O SZKOŁACH:

- Informator o szkołach ponadgimnazjalnych w województwie lubelskim na rok szkolny 2013/2014 – Kuratorium Oświaty w Lublinie
www.kuratorium.lublin.pl/informator.php
- Internetowa strona Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie
www.wup.lublin.pl, zakładka: poradnictwo – informacja zawodowa oraz Adresy Instytucji (m.in. [mapa szkół zawodowych w województwie lubelskim](#))

„Przewodnik po zawodach” – Przykładowa Karta zawodu

372

ja, ty, my, oni...

Będziesz cały czas pracować z ludźmi. Ważna jest zatem życzliwość, wrażliwość, komunikatywność, kultura osobista. Ważne jest zainteresowanie modą i trendami przemysłu kosmetycznego. Niezbędna jest wrażliwość estetyczna - zręczność i szybkie tempo ruchu. W pracy potrzebne są: podzielność uwagi, zręczność ruchów, refleks, wytrzymałość na długotrwały wysiłek.

kariera edukacyjna

Wskazana jest umiejętność obsługi komputera oraz znajomość języków obcych.

warunki pracy

Większość czasu będziesz pracować „na stojąco”. Będziesz pracować w pomieszczeniach zamkniętych, często przegrzanych, wśród zapachów środków kosmetycznych. Często będziesz mieć kontakt z chemikaliami zawartymi w kosmetykach. Przy niektórych zabiegach będziesz używać środków alergicznych. Będziesz mieć kontakt z bardzo intensywnym oświetleniem. Niezwykle ważne jest przestrzeganie procedur i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

kariera zawodowa

Pracę znajdziesz w gabinetach kosmetycznych, gabinetach odnowy biologicznej, firmach kosmetycznych. Możesz prowadzić własny gabinet kosmetyczny.

373

4 Notatki

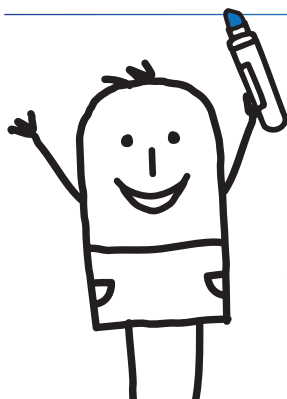
Planowanie kariery

Czym kieruje się
Twoje dziecko
przy wyborze szkoły?
Co chce osiągnąć?

Plany
Twojego dziecka

Czym kieruje się
Twoje dziecko
przy wyborze szkoły?
Co chce osiągnąć?

Czego chce unikać
Twoje dziecko?

Przedmioty szkolne, które dają dziecku satysfakcję i z łatwością się ich uczy:

a. _____

b. _____

c. _____

Przedmioty szkolne, których nauka nie sprawia dziecku przyjemności:

a. _____

b. _____

c. _____

Co muszę zrobić by pomóc dziecku osiągnąć jego zaplanowane cele:

ĆWICZENIE 1. (Praca z dzieckiem)

Poniżej znajdziesz pytania, które pomogą Ci w określeniu swoich mocnych stron. Te wiadomości będą Ci przydatne przy wyborze dalszego kierunku kształcenia. Przed przystąpieniem do udzielenia odpowiedzi przeczytaj wszystkie pytania. Bądź z sobą szczerzy.

Co umiesz robić najlepiej?

Wymień wszystkie swoje umiejętności, nie pomijając nawet drobnych, takich jak: gotowanie czy artystyczny manicure.

W jakiej dziedzinie masz najwięcej wiadomości, doświadczenia?

Może to być ta sama dziedzina a mogą to być dwie różne – jedną znasz najlepiej teoretycznie, a drugą praktycznie.

Co mógłbyś robić bardzo dobrze (lepiej niż przeciętnie), gdyby zostały spełnione pewne warunki (takie jak uzyskanie środków na działanie, przeszkolenie, nabycie nowych doświadczeń, umiejętności).

Do jakich funkcji, stanowisk, zadań nadajesz się najbardziej?

Zapomnij na chwilę o rzeczywistości, puść wodzę fantazji – jeżeli uważasz, że powinnaś zostać generałem lub modelką napisz to.

Wymień, zdolności, cechy charakteru, które uważasz za swoje zalety oraz walory fizyczne.

Czy masz jakieś umiejętności rzadko spotykane?

Nie muszą one osiągać poziomu nieprzeciętnego, wystarczy, że są rzadkie w twoim środowisku (np. wysoka wyobraźnia pozwalająca na realizację różnych nowatorskich projektów).

ĆWICZENIE 2. (Praca z dzieckiem)

Dokończ poniższe zdania. Staraj się udzielać szczerych odpowiedzi, które jako pierwsze przyszły Ci do głowy.

Jestem _____

Gdy byłem mały, lubiłem _____

Najbardziej interesuje mnie _____

W wolnym czasie _____

Potrafię _____

Jestem bardzo dobry w _____

Najczęściej jestem chwalony za _____

Posiadam dużą wiedzę na temat _____

Stale uzupełniam swoją wiedzę o _____

Najbardziej cenię _____

Lubię ludzi, którzy _____

Moi przyjaciele są _____

Wierzę, że najważniejsze w życiu jest/są: _____

Ludzie powinni _____

Inni mówią, że jestem _____

Ludzie nie powinni _____

Inni cenią mnie za _____

Gdybym mógł spełnić jedno marzenie, byłoby to marzenie o _____

Nigdy nie chciałbym w sobie zmienić _____

Rodzice powinni uczyć swoje dzieci (czego?) _____

Najlepiej wychodzi mi _____

Nie jestem zbyt dobry w _____

Czuję, że dobrze byłoby, gdybym poprawił _____

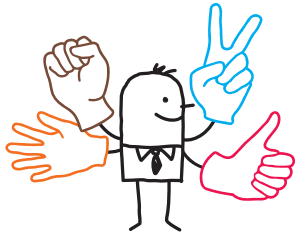
Lubię siebie za _____

Dużą wagę przywiązuję do _____

Gdybym miał opisać siebie jednym zdaniem, to brzmiałoby ono następująco: _____

Moje

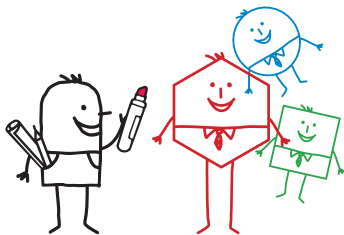
umiejętności:

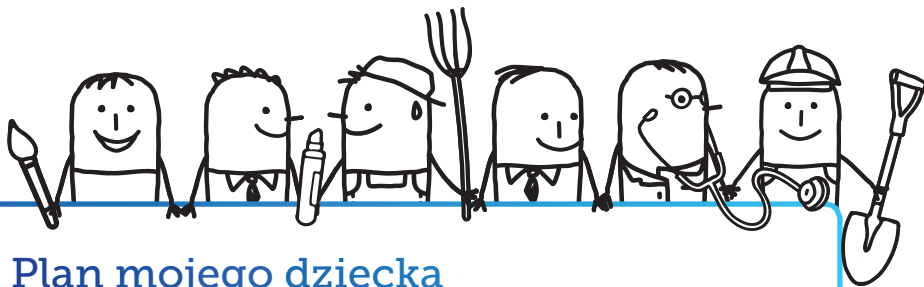

wiedza:

zdolności:

Plan mojego dziecka

MOJE DZIECKO CHCE ZOSTAĆ: _____

▶ żeby osiągnąć:

ABY TO UZYSKAĆ MUSI ZDOBYĆ:

▶ wykształcenie

▶ wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne

▶ inne

▶ i przezwyciężyć bariery

PUNKTY KRYTYCZNE REALIZACJI PLANU

▶ _____

Pytania, na które muszę znaleźć odpowiedzi:

(Tu wpisz pojawiające się przed Tobą pytania i szukaj na nie odpowiedzi)

Gdzie mogę uzyskać dodatkową pomoc doradcy zawodowego (adres)?
→ Odpowiedź:

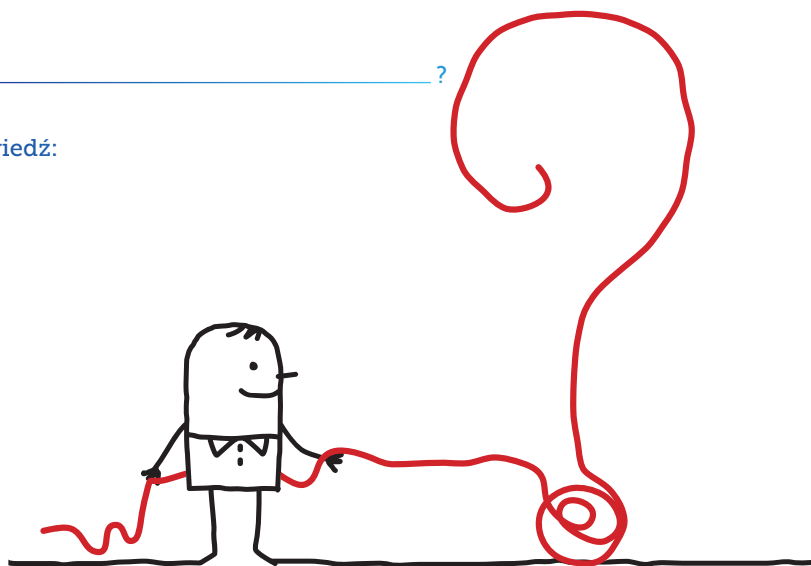
Pytanie: _____?
→ Odpowiedź:

Pytanie: _____?
→ Odpowiedź:

Pytanie: _____?
→ Odpowiedź:

Pytanie: _____?
→ Odpowiedź:

Pytanie: _____?
→ Odpowiedź:

zainteresowania
rynek pracy
kompetencje

POMYŚL O SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ

Analizuj

planuj

nauka
praca
kariera
rozwój

wolontariat

praktyki
szkolenia

aktywność

Działaj

przedsiębiorczość

Umów się
na rozmowę z doradcą zawodowym:

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wydział Polityki Rynku Pracy

ul. Obywatelska 4

20-092 Lublin

sekretariat@wup.lublin.pl

www.wup.lublin.pl

